

6. NOG MEER REACTIES OP HET VERLEDEN VOOR DE TOEKOMST

Inleiding

Wij ontvingen, voor intern gebruik, ondermeer tot in detail uitgewerkte suggesties voor beperkingen van het aantal terugmeldingen. Dit laatste te bereiken door per ringer per soort per jaar de aantallen aan te leggen ringen naar behoefte te reguleren.

Hieronder nog een daarbij aansluitende reactie:

"Hierbij de jaarstaat 1983. Van de z.g. top tien slechts + 800 ofwel + 16%. In die top tien staan toch ook vogels waarvan het veel uitmaakt waar en wanneer je ze ringt. Ik denk b.v. aan een merel in het broedseizoen en een merel op trek langs de kust. Eén van de talrijke probleempjes als je b.v. vogelsoorten geheel of gedeeltelijk zou uitsluiten. Mijn advies "Keep it simple"."

Dan was er de suggestie van een ringer, die zijn ongebruikte ringen aan een ander zou willen overdoen. (Een Ruilbeurs). Zoals bekend, kunnen ringers onderling ringen overdoen of overnemen. Wel dient U ons de betreffende serie(s) op te geven i.v.m. navragen e.d.

(Van grote maten kunt U bij Uw bestelling eventueel opgeven, dat U minder dan 50 stuks wenst. Indien voorradig, houden we er rekening mee).

Tenslotte hebben alle ringvergunninghouders een enquête met begeleidende stukken ontvangen van een groep ringers, die tot een ringersorganisatie willen komen. Daarop ontving het Vogeltrekstation onderstaande Open Brief.

Hoewel aarzelend, hebben we toch besloten aan het dringende verzoek van de inzender gevolg te geven en deze brief te plaatsen. (De aarzeling vanwege de lengte, de gedeeltelijke overeenkomst met het stuk van Perdeck c.s. in dit nummer en de mogelijkheid dat er nu weer -lange- reacties op deze Open Brief naar Op het Vinketouw stromen).

De brief bevat echter ook nog wat historische informatie en geeft een duidelijke mening van een terzake kundige, die met hart en ziel aan de ringcentrale verbonden was.

We hopen echter wel, dat vanaf nu de discussie vooral in de op te richten rin-

gersvereniging plaats zal vinden en niet meer in Op het Vinketouw. Dat zou ons eindelijk weer de gelegenheid geven Interessante Terugmeldingen en leuke (vang) verhalen te plaatsen. De meeste gezichtspunten staan nu wel op papier, verwachten we.

Nog een laatste opmerking: niemand hoeft bevreesd te zijn voor verlies van zijn vergunning als hij de enquête invult of anderszins reageert. (Alle ringers die de laatste Vinketouwen hebben helpen vullen ringen nog steeds!)

OPEN BRIEF

Aan het organisatiecomité
p/a Willem Mollhof 9
1065 AH Amsterdam

Dame en Heren,

Mijn reactie op Uw schrijven van 2-4-1984 bestaat uit 4 delen:

- A algemene opmerkingen
- B reactie op de brief
- C reactie op de toelichting
- D reactie op de enquête

Algemene opmerkingen.

A 1. Sedert het begin van deze eeuwwisseling zijn in veel landen ringcentrales opgericht met als hoofddoel de administratie te voeren van het ringwerk, te weten de uitgifte van ringen, het administreren van de ringgegevens (ringlijsten) en het verwerken van de terugmeldingen. Een goede administratie is de noodzakelijke basis voor de studies, die met de resultaten van het ringen van vogels kunnen worden verricht.

Vanaf het midden der 50'er jaren is, onder de stimulerende leiding van Dr. A.C. Perdeck, de administratie in Nederland zó geperfectioneerd, dat ze een voorbeeld werd voor alle Europese ringcentrales (Euringcode - Euring Databank).

Wie daaraan niet persoonlijk heeft meegewerkt kan er zich geen voorstelling van maken hoeveel werk dat met zich meebrengt. Het gevolg daarvan is onder meer dat er mijns inziens geen ringcentrale bestaat waar de administratie beter verloopt dan in ons land. Ik denk dat ik hierover dat oordeel mag uitspreken, want behalve door een 20 jaar lange correspondentie met een 30-tal ringcentrales ken ik er zo'n 10-tal uit eigen onderzoek ter plaatse.

Dat de Nederlandse ringcentrale daar zoveel tijd in gestoken heeft en dus andere zaken moest laten liggen, is achteraf alleen maar toe te juichen. Dat stuk werk is in ieder geval uitstekend verlopen en daar mogen we met zijn allen blij om zijn.

Het mag bekend zijn dat Dr. Perdeck enkele jaren lang zijn wetenschappelijk onderzoek volledig ter zijde heeft gelegd om zich uitsluitend te wijden aan de vervolmaking van de administratie, de Euringcode en de Euring Databank.

Niet bekend zal zijn dat één van zijn assistenten voor wetenschappelijk onderzoek zich tot voor kort ca. 1½ jaar lang vrijwel uitsluitend heeft beziggehouden met het vervolmaken van computerprogramma's voor de ringcentrale.

A 2. De administratie wordt in veel landen verricht door één ringcentrale. Dat is verre te prefereren boven méér centrales zoals o.a. in Duitsland, Denemarken en Rusland. Ingewijden kennen de ellende die groepen ringers op eigen houtje hebben aangericht in België en Frankrijk.

A 3. De meeste ringcentrales werken met vrijwillige ringers. Sommige centrales kennen geen vrijwilligers zoals b.v. Kalø en Moskwa.

Ik denk dat het systeem, waarbij zowel ringers met een gerichte vraagstelling als ringers zonder een vraagstelling, beide vogels ringen, juist is.

Dat daarbij in tijden van overbelasting de ringers met een goede vraagstelling eerder de mogelijkheid krijgen om te ringen (ringvergunning) dan ringers zonder een goede vraagstelling is vrij logisch. Aan de andere kant zullen we niet kunnen zonder een groot aantal ringers, die alleen maar voor hun plezier vogels ringen. Zij zijn het immers die in de loop van vele tientallen jaren er voor zorgen dat er terugmeldingen voorhanden zijn van vogelsoorten, waar niet rechtstreeks onderzoek naar gedaan is en dat is het overgrote deel der soorten.

A 4. Wat de ringprijzen betreft zijn er twee uitersten:

- in sommige landen zijn de ringen gratis
- in Engeland zijn ze het duurst en moet elke ringer bovendien een jaarlijkse contributie betalen.

In Engeland bestaat geen ringersstop. Blijkbaar verdient men zoveel aan de ringers dat men daarvan extra personeel in dienst kan nemen. Het lijkt er op dat Nederland met de laatste ringprijzerverhoging ook die kant op gaat.

A 5. De Nederlandse ringcentrale telt 4 personen. Aangenomen dat het hoofd van de ringcentrale zijn tijd hoofdzakelijk besteedt aan algemene zaken en aan de Euring Databank (zonder die was het personeel 2 jaar geleden waarschijnlijk met één verminderd!) dan blijven er voor de dagelijkse routineadministratie 3 personen over. Als we daarbij bedenken dat ieder recht heeft op vakantie en bovendien bij ziekte (ook langdurige ziekte) niet vervangen mag worden, dan is bij een jaarlijks aantal van ca. 7000 terugmeldingen het maximum bereikt dat de ringcentrale verwerken kan. Ze heeft dan geen tijd over voor andere dingen, die eigenlijk ook zo nodig moeten gebeuren. Vergeet daarbij niet de terugmeldingen van buitenlandse ringen, die in Nederland zijn gevonden. Dat aantal wordt steeds hoger zonder dat we daar iets aan kunnen doen. Ze zijn echter wel begrepen in het maximum aantal van ca. 7000 per jaar dat de ringcentrale kan verwerken.

Dat getal hangt dus als een zwaard van Damocles boven alle beslissingen die men neemt en ik noem er enkele:

- Wil men de ringprijzen verlagen? Wie past dan het ontbrekende bedrag voor het I.O.O. bij om de ringcentrale te financieren?
- Wil men dat er meer ringvergunningen worden uitgegeven
- Wil men de stop op bepaalde soorten opheffen?
Wie verwerkt die extra terugmeldingen?

- Het is zeer wenselijk

- = dat er nieuwe en betere Handkenmerken komen
- = dat er ringerscursussen worden georganiseerd
- = dat er meer gegevens van de geringde vogels worden genoteerd en in een computerbestand worden opgeslagen

maar: Wie doet dat?

Wie betaalt dat?

Het aantal personeelsleden op de ringcentrale kan echter onmogelijk worden uitgebreid. Het I.O.O. moet 10% inleveren, hetgeen eigenlijk een halve kracht op de ringcentrale betekent.

Tijdelijke oplossingen zoals WVM'ers, dienstweigeraars enz., die op een bepaald moment misschien wel goedkoop zijn, geven geen enkele oplossing. Integendeel, men zal het later extra bezuren wanneer die mogelijkheden weer verdwijnen.

A 6. Het is mogelijk verdere beperkingen in het aantal te ringen vogels door te voeren. Er komen dan minder terugmeldingen en dus kan men:

- andere dingen doen, zie A 5.
- nieuwe ringers aannemen om het tekort aan terugmeldingen aan te vullen. Is het echter een taak van het VT om zoveel mogelijk mensen aan een ringvergunning te helpen?

A 7. "Men" zou kunnen overwegen of er niet efficiënter geringd zou kunnen worden. Ik bedoel daarmee of we niet zouden kunnen proberen het ringen van vogels zó te sturen dat, door nog meer beperkingen enerzijds, getracht wordt vooral die terugmeldingen te verkrijgen waaraan men behoefte heeft. Ik geef enkele voorbeelden:

- van de blauwe reiger, geringd als nestjong, hebben we al ruim 3000 terugmeldingen en elk jaar komen er daar 200 bij.
- van de torenvalk, geringd als nestjong, hebben we al 5000 terugmeldingen en elk jaar komen er 600 bij.
- van de spreeuw, geringd in de maanden oktober t/m februari hebben we al ruim 6500 terugmeldingen en elk jaar komen er meer dan 100 bij.

Is het efficiënt om jaarlijks vele honderden terugmeldingen te laten verwerken, waarvan het grootste deel geen nieuws oplevert?

JA zegt de onderzoeker, die met die soort bezig is, want zelfs bij meer dan 10.000 terugmeldingen kom ik bij bepaalde selecties nog te kort.

Hoe meer hoe beter dus.

NEEN zegt de onderzoeker, die geïnteresseerd is in soorten, waarvan nog niet zoveel terugmeldingen bekend zijn, want als je soorten met veel terugmeldingen per jaar wat inkrimpt (niet totaal verbiedt!) gaan de ringers andere soorten ringen, waarvan nog niet zoveel terugmeldingen voorhanden zijn. Heb je daarvoor niet genoeg ringers, dan neem je nieuwe aan, liefhebbers genoeg.

Het zou goed zijn als allerlei wetenschappers over dit probleem hun mening eens ten beste gaven in Op het Vinketouw. Dan kunnen we het allemaal lezen en er over meedenken.

A 8. Als een aantal ringers zich (gelukkig!) erg betrokken voelt bij het beleid van de ringerij, dan moet het mogelijk zijn dat zij daarover met een kleine groep (5 à 7 personen, een groter aantal bemoeilijkt de discussie) kan discussieren met de instantie, die verantwoordelijk is voor het beleid. Ik zie niet in waarom dat niet zou kunnen.

Let wel! Zolang zo'n gespreksgroep geen verantwoordelijkheid kan dragen (vooral in financiële zin) kan zij ook geen beslissingen nemen.

A 9. De brief, de toelichting en de enquête ademen slechts één sfeer uit:

- onafhankelijk van het VT een ringersclub oprichten, met een eigen ringersblad, een eigen ringersdag enz. om daarmee een vuist te kunnen maken en het VT te dwingen meer ringvergunningen uit te geven, de ringbeperkingen op te heffen en de ringprijzen te verlagen.

Ik voorspel je dat je daarmee een heilloze weg inslaat. Door tegenstellingen op te roepen, die er misschien niet eens zijn!, bereik je niets, door samenwerking heel veel.

Mijn verontschuldiging voor het feit dat mijn inleiding zo lang geworden is, maar waar het hart vol van is

De brief

B 1. 1e alinea. Het Nederlandse ringonderzoek gaat een langzame dood tegemoet? Wat is dat nu voor nonsens? Of is deze alinea alleen maar zo gesteld om de

doorsnee ringer, die geen achtergronden kent, te lokken?

Demagogische onzin dus.

P.S. Van Dalen geeft als omschrijving van demagogie: Het in beweging brengen der massa door leugenachtige voorstellingen en valse leuzen.

B 2. De ringers het instrumentarium van een enkel soortonderzoek?

Kom nou, dan heb je nog nooit goed geïnformeerd bij het VT.

B 3. U wilt een gesprek met allerlei instanties aangaan over de toekomst van het Nederlandse ringwerk.

Dat lijkt me een goed idee.

B 4. U bent: "Trots op het VT?"

Het lijkt er anders niet op.

De toelichting

C 1. Uw overwegingen om te ringen onderschrijf ik geheel. Geheel juist, maar niets nieuws onder de zon.

C 2. Ringersorganisatie.

Toen ik in 1962 bij het VT kwam trof ik een onafhankelijke ringersorganisatie aan, ontstaan door wat onenigheid met het VT. Na één keer praten doekte men de organisatie op, overigens niet op aandrang van het VT!, men zag er het nut niet meer van in.

Ik ben dan ook sterk gekant tegen een ringersclub buiten het VT om. Dat levert alleen maar narigheden en stekeligheden op van beide kanten. Er zou door het VT best een soort "ringersvereniging", "gespreksraad" of "adviesraad" ingesteld kunnen worden als daar behoefte aan bestaat. Daardoor krijg je een hechtere band tussen VT en ringers. Met een onafhankelijke ringersclub krijg je tweespalt.

C 3. Ik wens je veel succes bij het organiseren en het vastleggen van nog meer gegevens dan alleen de ringgegevens.

Maar:

- wie verzamelt die?

- wie slaat ze op in een computer?

- wie betaalt dat?

- wat voor garantie is er dat dat werk ook tientallen jaren wordt volgehouden?

En kan dat nu niet in samenwerking met het VT?

C 4. Een aparte ringersvergadering, waarop zaken die voor ringers van belang zijn besproken kunnen worden?

Waarom zijn die in de afgelopen 20 jaar dan nooit op de ringersdagen naar voren gebracht?

De ringersdagen hebben altijd een grote belangstelling. Heerlijk zijn altijd, na de pauze, de verhalen en dia's van ringers. Voor de rest heeft het VT altijd, vaak met grote moeite, moeten zorgen dat de dag goed gevuld werd door sprekers uit te nodigen. Waarom kwamen jullie dan niet als je iets te bespreken had dat voor alle ringers van belang is. In die 20 jaren heeft zich niemand gemeld. Of vind je wat jullie te bespreken hebben, dat dat niet in het openbaar kan en alleen maar buiten het VT om gezegd kan worden?

Maar we leven toch in een vrij land, of niet soms?

C 5. Een onafhankelijk ringersbulletin? Nu laat je me toch werkelijk lachen.

Ik heb Op het Vinketouw gesticht in 1963 en 20 jaar lang heb ik met vreugde uitgekeken naar bijdragen van ringers. Die kwamen met mondjesmaat binnen zodat we het zelf meestal moesten aanvullen om het nummer vol te krijgen.

Wat zijn het dan voor belangrijke stukken die nooit aan het Vinketouw zijn aangeboden maar waarvoor wel een onafhankelijk ringersbulletin nodig is?

Is er ooit één inzending geweigerd?

Wat je nu doet is achterbaks en laf.

D. Enquête. Ik gebruik de nummers van de vragen.

1. Bent U tevreden over de organisatie rond het ringonderzoek in Nederland?

Deze vraag is niet te beantwoorden. Wat bedoelen jullie met "organisatie"?

Is dat:

a. hoe de ringerij in Nederland georganiseerd is?

Ministerie - I.O.O. - VT - ringers?

b. of bedoel je hoe het VT het beleid voert?

c. of bedoel je nog iets anders?

3a. Vindt U het redelijk als ringers het Vogeltrekstation mede financieren?

Ik vind het redelijk dat ringers, die alleen voor hun plezier ringen en daarmee zorgen dat het VT een groot aantal gegevens binnen krijgt, de ringen geheel gratis krijgen. In de praktijk blijkt dat financieel niet haalbaar te zijn. Ik vind het ook redelijk dat ringers, die uitsluitend ringen voor hun eigen onderzoek, het volle pond betalen. Maar dan zouden de ringen erg duur worden. Een voorbeeld? Eén ring voor een blauwe reiger kost dan f 4,50, per streng dus f 225,--.

3b. Een extra heffing op de ringen voor soorten, die veel terugmeldingen opleveren is in de praktijk praktisch vrijwel onuitvoerbaar. Per ringmaat ligt de terugmeldingskans namelijk heel verschillend.

b.v. 7 mm. torenvalk 15%
kokmeeuw 4,7%

De ringcentrale heeft die mogelijkheid vaak overwogen, maar als onuitvoerbaar van de hand gewezen. Je moet natuurlijk wel de interne administratie van de ringcentrale goed kennen voor je hierover oordelen kunt. Wie kan deze vraag dus goed gefundeerd beantwoorden?

Het betalen voor gegevens uit de VT Databank.

Voor zover mij bekend betalen ringers niets en anderen wel. Ringers mogen best iets hebben voor al hun werk, als dat kan. De inkomsten van anderen lopen echter niet in de papieren, m.a.w. het levert vrij weinig op.

4. Moeten er meer volledige ringvergunningen afgegeven worden?

Bedoelt U dat de ringers, die nu nog een beperkte vergunning hebben, een volledige vergunning moeten hebben?

Of bedoelt U gewoon dat er meer ringvergunningen moeten worden afgegeven.

Uw vraag is niet duidelijk en kan dus ook niet goed beantwoord worden.

5. Wat is Uw mening over de beperking van het aantal personen dat (onder uw leiding en toezicht) U mag assisteren bij Uw ringwerkzaamheden tot één?

Ik denk dat Nederland het enige land is dat officieel ongebetuurde assistenten toestaat. Aangezien de beperking tot één assistent een VT maatregel is zal daar in noodzakelijke gevallen, na overleg, best eens een uitzondering op gemaakt kunnen worden.

Weten jullie trouwens dat ik deze maatregel destijds heb voorgesteld omdat het desastreus uit de hand dreigde te lopen?

6. Bent U voor meer ringen in groepsverband en daaraan gekoppelde assistent-vergunningen?

Wat moet ik mij voorstellen bij "daaraan gekoppelde assistentvergunningen"? Ik begrijp dat niet en denk dus dat niemand deze vraag kan beantwoorden.

7. Moeten de beperkingen bij bepaalde soorten (gedeeltelijk) worden opgeheven?

Zonder kennis van de reden van die beperkingen en de gevolgen van een eventuele opheffing kan niemand deze vraag zinnig beantwoorden.

8. Bent U voor het oprichten van een organisatie van ringers en/of ringers en assistenten?

Niet op de manier zoals het door jullie wordt voorgesteld, een organisatie dus, onafhankelijk van het VT. Dat veroorzaakt alleen maar onenigheid en ruzie. Als je bedoelt, dat een delegatie van de ringers, gekozen door de ringers, op geregelde tijden bepaalde onderwerpen eens zou willen bespreken met het VT, dan vind ik dat geen gek idee. Maar daar heb je geen ringersorganisatie voor nodig. Dat zou vanuit het VT georganiseerd kunnen worden. Dan krijg je een hechte samenwerking.

9. Indien zo'n (door U voorgestelde) organisatie opgericht zou worden, zou U zich daar dan bij aansluiten?

Neen!

10. Bij deze vraag schrijft U dat één van de taken van Uw ringersorganisatie zou kunnen zijn: "meer inbreng van ringers in Op het Vinketouw".

Ik neem het jullie hoogst kwalijk dat je dat durft te schrijven. Noem mij één ringer wiens artikel geweigerd is. Het Vinketouw heeft altijd open gestaan voor ieders mening. Het is ronduit misselijk dat jullie die insinuatie neerschrijven. Demagogie van de bovenste plank.

11 en 12. Hier ontvouwt U plannen voor ringkampen en projektmatige aanpak van ringactiviteiten.

Schitterend! Doe een uitgewerkt voorstel. Bespreek het met VT. Als het haalbaar is zal iedereen verheugd zijn.

13. Bent U van plan om naar de door ons georganiseerde ringersbijeenkomst te komen?

Neen!

Ik wil best meedenken en meepraten over de toekomst van de ringerij in Nederland, heel graag zelfs. Maar de weg die jullie opwillen is onjuist.

Ik raad je met klem aan niet los van het VT een ringersclub te stichten. Tegenstellingen lossen niets op, samenwerking wel.

Met vriendelijke groeten,

B.J. Speek
Ooijse landweg 3
6905 DT ZEVENAAR